

דברי ברכה

בס"ד, כ"ג אלול תשע"ו

הנני לחזק את ידיו של הרב היקר והנעלה, שוקד באהלה של תורה, משנתו סדורה וערוכה, אוצר כלי חמדה, יראת ה' היא אוצרו, טעמו ונימוקו עמו, שמן תורק שמו, כבוד שם הפארתו, בנשי"ק כה"ר דוד סופר שליט"א, רב שכונת אגן האיילות לקהילות הספרדים, בגבעת זאב, ובנו של הגאון המפו' רבי יעקב חיים סופר שליט"א, שכבר שנים רבות מוציא לאור את הלוח המפורסם "עתים לבינה" לעשרות ערים, וזכה שהוא מצוי בבחי בני התורה די בכל אתר ואתר, ועתה איתנה נפשו להוציא לאור לוחות מדוייקים להרבה מערי ישראל, לכל עיר ועיר בפני עצמה, לוח מקוצר ובו עיקרי הזמנים, ללא הרחבת שיטות וחומרות, והוא לוח התואם במלואו לפסקי מרן השו"ע, ומתאים הן לספרדים והן לאשכנזים, באשר ידוע שרעת כמעט כל הפוסקים שהילוך מיל הוא ח"י דקות, וד' מיל של עה"ש וצאה"כ דר"ת הם ע"ב דק, וראה בספר ילקוט יוסף תפלה כרך א' (סי' פט עמ' מט), ובעין יצחק ח"ג (עמ' רלז). ע"ש.

ואין בעיני הזמנים חילוקים בין ספרדים לאשכנזים אלא הכל הולכים לאורו של מרן בעל השו"ע שקיבלנו הוראותיו, והכל ערך בשעות זמניות לפי שיטת המעלות שהיא המדוייקת ביותר. והוא דבר נחוץ מאד, ותיקון גדול לייסר לכל מקום ולכל עיר ועיר לוח עצמי, שתנהג לפי האופק שלה, הן בזריחה הנראית והן בשקיעה, והן בשאר זמני היום, ולא ילכו כולם אחרי ערים שכונת כמנהג הלוחות שרצו לחסוך בטורח והכינו לוח למספר ערים והתאימוהו לכל ערי ישראל, וב"ה איכשר דרא לתקן זאת, ולפעלא טבא אמינא איישר היליה לאורייתא. ותשואות הן חן לו.

ובענין פלג המנחה ראינו לו שנטה להכריע לקובעה שעה ורבע קודם השקיעה כדעת הגר"א וכמו שפסק מר זקנו הגאון בכף החיים, אבל כבר גיליתי דעתי כמה פעמים כי זמן פלג המנחה לדעת מרן השו"ע הוא שעה ורבע בשעות זמניות קודם צאת הכוכבים, ואף שמרן פסק כן לשיטתו, דסבירא ליה כשיטת ר"ת מ"מ אנו מעבירים פסק זה למנהגינו כשיטת הגאונים, וכדעת הרב בן איש חי (ענה ראשונה פרט וקהל), ושמע בקולי לקבוע בדף נפרד בתחילת הלוח את זמני פלג המנחה לפי הישוב שעה ורבע לפני צאה"כ והגאונים (מע"ש דע"כ דק' במעלות ה"ל) לכל ערבי שבתות השנה.

ועוד יש לדעת שאף שמן הדין שבת יוצאת באר"י אתר כעשרים דקות מהשקיעה, עכ"ז ראוי ונכון לכל אחד להחמיר להוסיף מעט מחול על הקודש, כי א"א לצמצם כ"כ, ובפרט בארצות אירופא שנכון להחמיר בדבר זה. ונודע שסגולה לכל אדם שלא יצטרך לבריות, שיקדים לקבל שבת מוקדם, שהרי אמרו עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות, והיינו שאם יעשה זמן שהוא חול קודש, ויארץ את השבת, להקרים ולאחר, לא יצטרך לבריות.

וגם מי שיכול להחמיר לשמור זמן ר"ת במוצ"ש, ראוי מאד להחמיר בחומרא חשובה זו, לכה"פ במלאכות דאורייתא, שכן הוא דעת ראשונים רבים, למעלה מארבעים פוסקים, וכן

הוא דעת מרן הש"ע בסי' רסא, וכ"ד מרן החיד"א, ומהר"ח אברעלפייא, שגררו באר"י וכתבו לחוש להחמיר בחומרא חשובה זו, וכדמשמע להדיא באבן עזרא (כראשית על הפסוק ויהי ערב ויהי בוקר יום רביעי), שזמן ר"ת שייך גם באר"י.

וכן חשוב להדגיש את זמן נץ החמה, שהוא מיד בהראות תחלת השמש, ודלא כמו שכתבו בבטחון בלוח של כסא רחמים, שיש לשער זמן הנץ לאחר שיצא כל גלגל החמה, וכבר דחינו דבריהם בס"ד בעין יצחק חלק ג', קחנו משם. וחבל לאבד מצוה יקרה זו של תפלה בנץ ולנהוג כהלוח הנוז, ותמוה שלדעתם כל גדולי התורה, מדורי דורות, כולם ח"ו טעו בחישוב זמן הנץ, כמה שחישבו את זמן הנץ עם תחלת היראותו של השמש. ולדעתם זמן הנץ הוא כאשר כל גלגל החמה יצא. וזה אינו, שנץ הוא מלשון ניצוץ, והיינו בתחלת היראות גלגל החמה, וכדמשמע מהראשונים, וכמנהג כל ישראל.

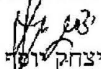
נב. ויש להוסיף בזה כמה שדנו האחרונים אם יש לקבוע לכל שכונה ושכונה זמן לנץ החמה, כדי שניתן לצפות את החמה מאותו מקום, או שקובעים זמן הנץ לכל בני העיר כאחת, וכתב מרן החיד"א בברכי יוסף (סי' של"א סי"ו), דכל שנראה שמש אפי' משהו, ואפי' בראש המקום הגבוה ביותר שיש בעיר, מונין מאותו היום, וכן נחפשו המנהג בעיר קודשנו ירושלים ת"ו, ובחברון ת"ו מזמן גאוני הדורות שלפני דורנו. ע"ש.

גם כאשר אברהם מבוטשאטש (מהר"ת א"ח סי' ע"ט) כתב אודות זמן הנץ ל"ל שכל העיר מקומו בכך, וכל שבשום מקום מעירו נץ החמה נראית כראש האילנות או ההרים דסביב הו"ל נץ החמה.

והנה בירושלים מודדים את זמן תחלת הזריחה מעל אופק הרי מואב, ולפני קרוב לתשעים שנה סידר הגר"מ טוקצ'ינסקי לוח שנה, ובו קבע את זמני הזריחה, והאת גם לאחר שבדק את הזריחה מעל גג ישיבת עץ חיים בשכונת מחנה יהודה בירושם מודיק במשך כמה שנים, ואח"כ כתב הזמנים בהשערה מדוייקת במשך כל השנים, ולאחר ששמענו את עורכי הלוח ביכורי יוסף, ואשר כמה חכמים מירושלים וטבריה השוו את זמני הנץ כשנראה תחילת יציאת גלגל החמה מעל האופק עם הנץ לפי מודל טופוגרפי ממוחשב של ארץ ישראל, מסתבר שכן עיקר להתפלל לפי זמני הנץ שלהם, וכן הסכים מרן אמו"ר צוק"ל, והורה לנהוג ע"פ לוח ביכורי יוסף, ושם חישובו את זמני הנץ בירושלים ע"פ האופק הנראה מעל החר בגובה של שבע מאות והמשים מטר מעל פני הים, וזאת בהתחשבות בהרי מואב בומן היראות השמש מעל הרי מואב, וע"ע שם בענין זה באורך, וה"ה לגבי שקיעת החמה שהולכים אחר המקום הגבוה שבעיר, וכמ"ש החיד"א לגבי שקיעת החמה (סי' של"א סי"ו), וכן המנהג בירושלים ובחברון.

ויהי רצון שחפץ ה' בידו יצלה, ויפוצו מעיינותיו חוצה, אשריו ואשרי חלקו שזוכה להגדיל תורה ולהאדירה, ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח, שובע שמחות וכל טוב.

בברכת התורה,

יצחק יוסף

הראשון לציון הרב הראשי לישראל
ונשיא בית הדין העליון

